

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за III квартал 2024 року

Відповідно до Програми та затвердженого графіку відбору проб протягом III кварталу водогосподарськими організаціями семи областей забезпечено відбір 117 проб, що становить 100 % до плану.

Лабораторією моніторингу вод Північного регіону, м. Вишгород по всіх 117 пробах виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, летких органічних сполук та важких металів.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{max}) за вмістом:

• нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³):

Липень:

- 121,7 мкг/дм³ - р. Турія, Ковельське вдсх., 125 км, м. Ковель (в 3,6 раза);
- 99,6 мкг/дм³ - р. Горинь, 429 км, м. Нетішин (в 2,9 раза);
- 47,4 мкг/дм³ - р. Горинь, смт. Оржів (в 1,4 раза).

Серпень:

- 212,9 мкг/дм³ - р. Уж, перед впадінням в р. Прип'ять (у 6,3 раза);
- 70,7 мкг/дм³ - р. Случ, 354 км, с. Коржівка (у 2,1 раза);
- 65,4 мкг/дм³ - р. Горинь, 429 км, м. Нетішин (у 1,9 раза);
- 41,6 мкг/дм³ - р. Іква, 51 км, м. Дубно (у 1,2 раза);
- 34,7 мкг/дм³ - р. Устя, 24 км, м. Рівне (у 1,02 раза);
- 34,5 мкг/дм³ - р. Горинь, 465 км, с. Ташки (у 1,01 раза).

Вересень:

- 81,7 мкг/дм³ р. Турія, 114 км, с. Бахів (у 2,4 раза);
- 81,1 мкг/дм³ р. Болдурка, 17 км, с. Лагодів (у 2,4 раза);
- 77,0 мкг/дм³ р. Прип'ять, 684 км, с. Річиця (у 2,3 раза);
- 70,1 мкг/дм³ р. Іква, 51 км, м. Дубно (у 2,1 раза);
- 64,8 мкг/дм³ р. Прип'ять, 616 км, с. Люб'язь (у 1,9 раза);
- 55,9 мкг/дм³ р. Турія, Ковельське вдсх., 125 км, м. Ковель (у 1,6 раза);
- 54,4 мкг/дм³ р. Горинь, 429 км, м. Нетішин (у 1,6 раза);
- 50,6 мкг/дм³ р. Горинь, смт. Оржів (у 1,5 раза);
- 46,2 мкг/дм³ р. Горинь, 465 км, с. Ташки (у 1,4 раза);
- 34,9 мкг/дм³ р. Стир, 48 км, смт. Зарічне (у 1,03 раза).

• кадмію та його сполук (норма-1,5 мкг/дм³):

Липень:

- 4,0 мкг/дм³ - р. Острівка, 2 км, смт. Лопатин, р. Стир, 175 км, с. Маюничі та р. Болдурка, 17 км, с. Лагодів (в 2,7 раза).

Серпень:

- 2,0 мкг/дм³ - р. Прип'ять, 616 км, с. Люб'язь (у 1,3 раза).

Вересень:

- 6,4 мкг/дм³ р. Турія, Ковельське вдсх., 125 км, м. Ковель (у 4,3 раза);
- 5,3 мкг/дм³ р. Устя, 24 км, м. Рівне (у 3,5 раза);
- 4,9 мкг/дм³ р. Турія, 114 км, с. Бахів (у 3,3 раза);
- 3,4 мкг/дм³ р. Прип'ять, 684 км, с. Річиця та р. Горинь, смт. Оржів (у 2,3 раза);
- 1,9 мкг/дм³ р. Путилівка, 26 км, смт. Цумань (у 1,3 раза).

Крім того у межах допустимих значень нормативів екологічної якості у досліджених пробах виявили присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ)
- метали: хром, нікель, миш'як, свинець, кобальт та кадмій.

В 4-х пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та 6-ти транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод (30 проб/ 600 вимірювань).

Значення більшості показників якості поверхневих вод знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного та рибогосподарського водокористування, за винятком заліза загального та марганцю, що обумовлено впливом болотних вод водозбірного басейну річки Прип'ять, азоту амонійного по всіх транскордонних створах (окрім річок Горинь, Уж та Случ) та БСК₅ в річках Уборть с. Рудня Хочинська, Случ питні в/з м. Звягель та м. Хмельницький, Уж питний в/з м. Коростень, Хомора питний в/з м. Полонне.

Аналіз стану МПВ питних водозаборів за фізико-хімічними показниками:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 3,07 мгО₂/дм³ в р. Уж, м. Коростень

максимальне значення - зафіксовано **перевищення**:

- 5,20 мгО₂/дм³ р. Хомора, м. Полонне
- 3,62 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький
- 3,14 мгО₂/дм³ р. Случ, м. Звягель

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 31,43 мгО/дм³ р. Случ, м. Звягель

максимальне значення: 56,55 мгО/дм³ р. Хомора, м. Полонне

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній - іон (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,330 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 1,147 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне;

- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 0,170 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 2,03 мг/дм³ р. Уж, в/з м. Коростень;

- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,020 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до 0,031 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;

- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,033 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 0,136 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;

- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 176 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 358 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

Зафіксовано перевищення показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):

- 0,692 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;

- 0,380 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;

- 0,167 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;

- 0,140 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.

- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):

- 0,162 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;

- 0,107 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;

- 0,106 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;

- 0,080 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.

Транскордонні водотоки:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

●БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 1,71 мгО₂/дм³ в р. Горинь, с. Висоцьк

максимальне значення: 3,47 мгО₂/дм³ в р. Уборть, с. Рудня Хочинська

●ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення: 22,38 мгО/дм³ в р. Ствига, с. Познань

максимальне значення: 34,28 мгО/дм³ в р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

● амоній - іон (норма - 0,50 мг/дм³): в межах від 0,325 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк до зафіксовано **перевищення**:

- 0,979 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;

- 0,870 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;

- 0,700 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;

- 0,610 мг/дм³ в р. Уборть, с. Рудня Хочинська;

- 0,567 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.

● фосфат - іони (норма - 2,15 мг/дм³): в межах від 0,148 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до 0,351 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;

● нітрат - іони (норма - 40 мг/дм³): в межах від 1,255 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань до 1,780 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;

● нітрит - іони (норма - 0,08 мг/дм³): в межах від 0,041 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до 0,084 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;

● сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 238,0 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань до 271,0 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

● заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³)

- 2,567 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;

- 0,147 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;

- 0,145 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;

- 0,138 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;

- 0,131 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;

- 0,130 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк.

● марганцю (норма - 0,01 мг/дм³)

- 0,206 р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню знаходився на рівні 3,29-9,12 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³. Мінімальне значення фіксувалось р. Случ, 406 км, с. Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький.

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну середнього Дніпра за III квартал 2024 року

Моніторинг поверхневих вод у межах області в суббасейні середнього Дніпра БУВР Прип'яті здійснює на 10 пунктах спостережень, 9 МПВ на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша, Возня та Ів'янка.

5-ть пунктів моніторингу розташовані на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення.

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин за III квартал 2024 року відібрано 30 проб води, 100% плану та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів і важких металів виконані по всіх 30 пробах.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{max}) за вмістом:

• нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³):

Серпень:

- 39,0 мкг/дм³ - р. Гнилоп'ять, Бердичівське вдсх., 59 км, м. Бердичів (у 1,1 раза);
- 37,3 мкг/дм³ - р. Тетерів, 175 км, м. Радомишль (у 1,1 раза).

Вересень:

- 120,1 мкг/дм³ - р. Ів'янка, 1 км, с. Харитонівка (у 3,5 раза);
- 62,1 мкг/дм³ - р. Ірша, Малинське вдсх., 31 км, м. Малин (у 1,8 раза).

• кадмію та його сполук (норма-1,5 мкг/дм³):

Липень:

- 1,6 мкг/дм³ - р. Ів'янка, 1 км, с. Харитонівка (у 1,1 раза).

Крім того у межах допустимих значень нормативів екологічної якості у досліджених пробах виявили присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен
- метали: кадмій, хром, нікель, кобальт та миш'як.

У 5-ти питних водозаборах визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод (15 проб/ 300 вимірювань).

Значення більшості показників якості поверхневих вод знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного водокористування, за винятком заліза загального та марганцю по усіх створах та БСК₅ в річках Тетерів та Гнилоп'ять.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ:

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 28,59 мгО/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова
максимальне значення: 38,05 мгО/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,80 мгО₂/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова
максимальне значення – зафіксовано **перевищення:**

- 3,85 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
- 3,47 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній - іон (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,250 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів до 0,380 мг/дм³ -р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 0,890 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 2,01 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,027 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир та р. Гнилоп'ять, м. Бердичів до 0,053 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,062 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир до 0,131 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 246 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 404 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

Зафіксовано перевищення показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
 - 0,648 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
 - 0,539 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова;
 - 0,460 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
 - 0,392 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
 - 0,292 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.
- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):
 - 0,219 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
 - 0,152 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
 - 0,125 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова;
 - 0,121 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
 - 0,075 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Вміст розчиненого у воді кисню знаходився на рівні 8,83-10,08 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

Вплив на формування якості води у суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра продовжують чинити процеси розкладання органічних речовин, спричинені продуктами життєдіяльності живих організмів, які потрапляють у водні об'єкти, передусім, від точкових джерел з недостатньо очищеними стічними водами населених пунктів, промисловими стічними водами. Навантаження небезпечними речовинами пов'язане з впливом пріоритетних речовин, які надходять до водних об'єктів як від точкових так і дифузних джерел.

Результати вимірювань опубліковані за допомогою веб-системи Держводагентства «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» <http://monitoring.davt.gov.ua>